

STANDARDI KOMBËTAR I KONTABILITETIT NR. 12

EFEKTI I NDRYSHIMEVE TË KURSEVE TË KËMBIMIT

PËRMBAJTJA	Paragrafët
OBJEKTIVI DHE BAZAT E PËRGATITJES	1-3
FUSHA E ZBATIMIT	4-5
PËRKUFIZIMET KRYESORE	6
RAPORTIMI I VEPRIMEVE NË MONEDHË TË HUAJ	7-21
Njohja fillestare	7-9
Raportimi në bilancet e mëpasshme	10-11
Njohja e diferencave të këmbimit	12-15
Konsolidimi i veprimtarive ekonomike të huaja	16-21
SHËNIMET SHPJEGUESE	22
DATA DHE RREGULLAT E HYRJES NË ZBATIM TË STANDARDEVE	23
KRAHASIMI ME STANDARDET NDËRKOMBËTARE TË RAPORTIMIT FINANCIAR (SNK/SNRF)	24

OBJEKTIVI DHE BAZAT E PËRGATITJES

1. Objektivi i Standardit Kombëtar të Kontabilitetit 12, *Efekti i kurseve të këmbimit* (SKK 12 ose Standardi), i nxjerrë dhe i miratuar nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit dhe shpallur nga Ministria e Financës, është të vendosë rregullat e kontabilizimit dhe shpjegimit të transaksioneve në monedhë të huaj në pasqyrat financiare, të përgatitura në përputhje me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit të Shqipërisë. Këto standarde bazohen në parimet e kontabilitetit dhe raportimit, të pranuar në shkallë ndërkombëtare, kërkesat e përgjithshme të të cilave përshkruhen në Ligjin nr. 9 228, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, nxjerrë në prill 2004.
2. SKK 12 mbështetet në SNK 21, *“Efektet e kurseve të këmbimit”*. Një tabelë korresponduese e paragrafëve të standardit me paragrafë të Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar është dhënë në paragrafin 24. Për rastet që nuk janë trajtuar në mënyrë të drejtpërdrejtë nga SKK 12 ose ndonjë SKK tjetër, drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese duhet që, me miratimin e Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit (KKK), të aplikojnë politika të tilla që sigurojnë një pasqyrim të vërtetë e të besueshëm të pozicionit financiar, performancës, ndryshimeve në pozicionin financiar dhe fluksit të parasë së njësisë ekonomike raportuese, siç kërkohet në nenin 9 të Ligjit nr. 9 228, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, nxjerrë në prill 2004.
3. Pasqyrat financiare do të përgatiten mbi bazën e konceptit të materialitetit. Standardet Kombëtare të Kontabilitetit nuk do të zbatohen për zërat jomaterialë. Parimi i materialitetit përkufizohet dhe sqarohet në paragrafët 34 deri 69 të SKK 1.

FUSHA E ZBATIMIT

4. Ky standard do të zbatohet:
 - (a) për trajtimin kontabël të transaksioneve dhe tepricave në monedhë të huaj, duke përjashtuar këtu ato transaksione dhe teprica të derivateve që trajtohen nga SKK 3, *Instrumentet financiare*;
 - (b) për përkthimin e rezultateve dhe pozicionit financiar të veprimtarive në monedhë të huaj, që përfshihen në pasqyrat

financiare të njësive, nëpërmjet konsolidimit të plotë, konsolidimit përpjesëtimor ose metodës së kapitalit.

5. Të gjitha pasqyrat financiare, të përgatitura në përputhje me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit, duhet të vlerësohen e të paraqiten në lekë.

PERKUFIZIMET KRYESORE

6. Më poshtë jepen përkufizimet e disa termave kryesore që përdoren në këtë standard:

Kursi i këmbimit i mbylljes është kursi i këmbimit në datën e bilancit.

Diferenca nga kurset e këmbimit është diferenca që vjen nga përkthimi i një numri të dhënë monedhe në një monedhë tjetër (në lekë) me kurse të ndryshme këmbimi.

Kursi i këmbimit është kursi, me të cilin këmben dy monedha të ndryshme.

Vlera e drejtë është shuma, me të cilën mund të shkëmbehet një aktiv ose mund të shlyhet një pasiv ndërmjet palëve të mirinformuara, të vullnetshme e të palidhura me njëra-tjetrën.

Monedha e huaj është çdo monedhë tjetër, përveç lekut.

Njësi ekonomike e huaj është një njësi në formën e një shoqërie të kontrolluar, pjesëmarrjeje, sipërmarrjeje të përbashkët ose dege të njësisë ekonomike, veprimtaritë e së cilës janë të bazuara ose kryhen në një vend të huaj dhe në një monedhë të ndryshme nga ajo raportuese e njësisë ekonomike.

Grupi përbëhet nga një shoqëri mëmë, si dhe të gjitha njësitë e kontrolluara prej saj.

Zëra monetarë janë njësitë e monedhës, të mbajtura nga njësia ekonomike, si dhe aktivet e pasivet për t'u arkëtuar ose për t'u paguar me një numër të përcaktuar njësisish monedhe.

Investimi neto në një njësi ekonomike të huaj është shuma e interesit të njësisë ekonomike raportuese në aktivet neto të njësisë ekonomike të huaj.

Kursi i këmbimit i menjëhershëm është kursi i këmbimit për një lëvrim të menjëhershëm.

RAPORTIMI I VEPRIMEVE NË MONEDHË TË HUAJ

Njohja fillestare

7. Një transaksion në monedhë të huaj është ai transaksion, i cili është shprehur në monedhë të huaj ose shlyhet në monedhë të huaj, duke përfshirë edhe ato transaksione që rrjedhin kur njësia:
 - (a) blen ose shet mallra, ose shërbime, çmimi i të cilave është i shprehur në monedhë të huaj;
 - (b) merr ose jep hua, ku shumat për t'u paguar dhe për t'u arkëtuar janë të shprehura në monedhë të huaj;
 - (c) përfiton ose heq dorë nga posedimi i aktiveve dhe/ose merr përsipër apo shlyen pasive të shprehura në monedhë të huaj.
8. Një transaksion në monedhë të huaj në njohjen fillestare regjistrohet në lekë, duke zbatuar mbi shumën e monedhës së huaj kursin e menjëhershëm të këmbimit ndërmjet lekut dhe monedhës së huaj.
9. Data e transaksionit është data kur transaksioni fillimisht plotëson kushtet për njohjen fillestare. në përputhje me SKK-të. Për arsye praktike, shpesh përdoret një kurs këmbimi, i cili është i përafërt me kursin e datës së kryerjes së transaksionit, p.sh. një kurs mesatar i një jave ose një muaji mund të përdoret për të gjitha transaksionet e kryera gjatë kësaj periudhe, në secilën prej monedhave të përdorura. Por, nëse gjatë periudhës ka luhajtje të konsiderueshme të kursit të këmbimit, përdorimi i kursit mesatar nuk është i këshillueshëm.

Raportimi në bilancet e mëpasshme

10. Në çdo datë të bilancit:
 - (a) zërat monetarë, të shprehur në monedhë të huaj, përkthehen duke përdorur kursin e këmbimit të mbylljes (d.m.th. në datën e bilancit);

- (b) zërat jomonetarë, që maten me kosto historike në monedhë të huaj, përkthehen duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit;
- (c) zërat jomonetarë, që maten me vlerën e drejtë në monedhë të huaj, përkthehen duke përdorur kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë.

11. Kur ka shumë kurse këmbimi, kursi që përdoret është ai që do të përdorej në përkthimin e transaksionit ose tepricës, sikur ky përkthim do të kishte ndodhur në datën e matjes. Nëse këmbyeshmëria mes dy monedhave është përkohësisht e pamundur, atëherë do të përdoret kursi i parë pasardhës, me të cilin mund të kryhet këmbimi.

Njohja e diferencave nga kurset e këmbimit

12. Diferencat e këmbimit, që rrjedhin gjatë shlyerjes së zërave monetarë ose gjatë përkthimit të zërave monetare me kurse këmbimi të ndryshme nga kurset e këmbimit, me të cilat ato janë përkthyer në njohjen fillestare gjatë periudhës kontabël aktuale, ose në pasqyrat financiare të mëparshme, njihen si fitim (ose humbje) të periudhës kontabël kur ato lindin.

13. Kur një zë monetar rrjedh nga një transaksion në monedhë të huaj, dhe ka një ndryshim në kursin e këmbimit mes datës së kryerjes së transaksionit dhe datës së shlyerjes së tij, atëherë krijohet një diferencë këmbimi. Kur transaksioni shlyhet në të njëjtën periudhë kontabël, në të cilën ai është kryer, e gjithë diferenca e këmbimit njihet në të njëjtën periudhë kontabël. Megjithatë, kur një transaksion shlyhet në një periudhë kontabël të mëparshme, diferenca e këmbimit, e njohur në secilën periudhë deri në datën e shlyerjes, përcaktohet nga ndryshimi i kurseve të këmbimit gjatë secilës nga periudhat kontabël.

14. Kur një përfitim ose humbje kapitale për një zë jomonetar njihet drejtpërdrejt në kapital, atëherë drejtpërdrejt në kapital do të njihet edhe diferenca e këmbimit. Por, kur përfitimi ose humbja kapitale nga një zë jomonetar njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, atëherë diferenca e këmbimit do të njihet, edhe ajo në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve.

15. Disa nga SKK-të e tjera kërkojnë që disa përfitime dhe humbje kapitale të njihen direkt në kapital. Për shembull, sipas SKK 5, disa përfitime ose humbje që vijnë nga rivlerësimi i aktiveve afatgjata

materiale duhet të njihen drejtpërdrejt në kapital. Kur një aktiv i tillë është në monedhë të huaj, sipas paragrafit 10 (c) të këtij standardi, shuma përkatëse e rivlerësuar duhet të përkthehet duke përdorur kursin e këmbimit në datën kur përcaktohet vlera, gjë që sjell një diferencë këmbimi, e cila gjithashtu duhet të njihet në kapital.

Konsolidimi i njësive ekonomike të huaja

16. Për konsolidimin e njësive të kontrolluara të huaja dhe njësive të tjera, pasqyrat financiare të njësisë që konsolidohet do të përkthehen nga monedha e huaj në monedhën vendëse (lek).
17. Për të përkthyer pasqyrat financiare të njësisë së kontrolluar të huaj, të përgatitura në monedhë të huaj, do të përdoren kurset e këmbimit si më poshtë:
 - (a) të gjithë zërat e aktiveve dhe pasiveve do të përkthehen me kursin e këmbimit të mbylljes (d.m.th. në datën e bilancit);
 - (b) të ardhurat dhe shpenzimet, si dhe ndryshimet e tjera të kapitalit, do të përkthehen me kursin e këmbimit të datës së të kryerjes së transaksionit (për qëllime praktike, lejohet të përdoret kursi mesatar i ponderuar i këmbimit i periudhës kontabël).

Shembull për përdorimin e mesatares së ponderuar të kursit të këmbimit për transaksione të ardhurash dhe shpenzimesh.

Një njësi e kontrolluar nga një grup i regjistron transaksionet dhe i mban llogaritë e saj në USD.

E ardhura neto mujore në USD është si më poshtë. Këto vlera përdoren si mesatare.

	A	B	AxB
	Të ardhurat mujore	Kursi mesatar i këmbimit	Pasqyra e të ardhurave/ shpenzimeve mujore
	USD	LEK/USD	LEK
Janar	10 000	96,20	962 000
Shkurt	6 000	97,10	582 600
Mars	12 000	98,30	1 179 600
Prill	2 000	99,20	198 400
Maj	15 000	98,50	1 477 500
Qershor	1 000	99,00	99 000
Korrik	8 000	99,90	799 200
Gusht	5 000	100,40	502 000
Shtator	10 000	100,10	1 001 000
Tetor	5 000	100,00	500 000
Nëntor	16 000	100,50	1 608 000
Dhjetor	10 000	100,80	1 008 000
Të ardhurat vjetore	100 000		9 917 300
		Mesatarja e ponderuar e kursit të këmbimit	
		LEK/USD për vitin	99,17
		(Gjithsej (AxB))/(Gjithsej A)	

Kursi i këmbimit LEK/USD në datën e mbylljes së vitit është 101,00.

Të ardhurat gjithsej për vitin, me kursin e këmbimit të mbylljes LEK/USD, do të ishin

USD 100 000 x 101 = lekë 10 100 000.

Diferenca midis 10 100 000 lekëve dhe 9 917 300 lekëve, 182 700 lekë duhet të kombinohet me diferencat e këmbimit të shpenzimeve aktuale dhe amortizimin (ky i fundit duhet llogaritur veç shpenzimeve të tjera). Shuma totale e këtyre diferencave duhet të njihet në kapital si “diferenca të perealizuara nga ndryshimet në kurset e këmbimit” në pasqyrat financiare të konsoliduara të grupit.

18. Meqenëse për përkthimin e zërave të ndryshëm përdoren kurse të ndryshme këmbimi, diferencat që lindin nga përkthimi me kurse të ndryshme do të njihen në zërin e kapitalit “Diferenca të perealizuara të këmbimit”. Në se shoqëria mëmë kontrollon më pak se 100% të njësisë së kontrolluar të huaj, atëherë pjesa që i përket aksionarëve të pakicës duhet të paraqitet veças.
19. Nëse shoqëria mëmë i ka dhënë njësisë së kontrolluar të huaj një hua afatgjatë (ose ka marrë një hua të tillë nga njësia e kontrolluar), shlyerja e së cilës nuk bëhet në të ardhmen e afërt, atëherë një hua e tillë është në thelb pjesë e investimit neto të shoqërisë mëmë në njësinë e kontrolluar prej saj. Diferencat nga kursi i këmbimit, që rrjedhin nga përkthimi i huave të tilla, do të njihen në zërin e kapitalit “Diferenca të perealizuara të këmbimit”(dhe jo si fitim ose humbje nga kursi i këmbimit në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve), ashtu siç veprohet edhe me diferencat që rrjedhin nga rivlerësimi.
20. Me heqjen dorë nga një njësi e kontrolluar, shumat e njohura në përbërje të kapitalit në zërin “Diferenca të perealizuara të këmbimit” do të riklasifikohen në fitimin (humbjen) e vitit ushtrimor.
21. Emri i mirë, që krijohet nga blerja e një njësie të kontrolluar, si dhe rregullimet me vlerën e drejtë të shumave kontabël të aktiveve të blera dhe pasiveve që kanë lidhje me blerjen, do të trajtohen si aktive dhe pasive të njësisë së kontrolluar dhe do të konvertohen me kursin e këmbimit në datën e bilancit.

SHËNIMET SHPJEGUESE

22. Njësia ekonomike duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare informacionin e mëposhtëm:
 - (a) shumën e diferencave të këmbimit të njohura në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, përveç atyre që rrjedhin nga matja e instrumenteve financiare, të matura me vlerën e drejtë, dhe që ndryshimet njihen në pasqyrën e të ardhurave e shpenzimeve, në përputhje me SKK 3;
 - (b) diferencën neto të këmbimit të klasifikuar si një zë më vete në kapital, si dhe një rakordim të kësaj difference në fillim dhe në mbyllje të periudhës kontabël.

DATA DHE RREGULLAT E HYRJES NË ZBATIM TË STANDARDEVE

23. Ky standard do të zbatohet në pasqyrat financiare që mbulojnë periudha kontabël, që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2008. Ky standard duhet të zbatohet në mënyrë prospektive nga data 1 janar 2008, d.m.th. pa ndryshuar pasqyrat financiare krahasuese të vitit 2007, të cilat janë përgatitur sipas kërkesave ekzistuese të kontabilitetit. Ky qëndrim do të zbatohet për të gjitha SKK-të. Nuk lejohet që disa SKK të zbatohen në mënyrë prospektive, dhe disa të tjerë në mënyrë retrospektive.

KRAHASIMI ME STANDARDET NDËRKOMBËTARE TË RAPORTIMIT FINANCIAR (SNK/SNRF)¹

24. Tabela më poshtë tregon se si korrespondojnë paragrafët e këtij standardi me SNK-të/SNRF-të përkatëse. Paragrafët janë trajtuar si korresponduese, nëse ato trajtojnë në përgjithësi të njëjtën çështje, pavarësisht nga fakti se standardet e referuara mund të kenë ndryshim.

Paragrafi në SKK 12	Paragrafi në SNK/SNRF, sipas versionit të datës 31 mars 2004
1.	Asnjë
2.	Asnjë
3.	Asnjë
4.	SNK 21.3
5.	Asnjë
6.	SNK 21.8
7.	SNK 21.20
8.	SNK 21.21
9.	SNK 21.22
10.	SNK 21.23
11.	SNK 21.26
12.	SNK 21.28
13.	SNK 21.29
14.	SNK 21.30
15.	SNK 21.31

¹Për shembull, referenca “SNK 1.15-22” u referohet paragrafëve 15-22 të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit SNK 1.

SKK 12 – Efekti i ndryshimeve të kurseve të këmbimit

16.	SNK 21.39-40
17.	SNK 21.41
18.	SNK 21.15, SNK 21.32-33
19.	SNK 21.48-49
20.	Asnjë
21.	SNK 21.52
22.	Asnjë